

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Meseriile și negoțul.

I.

Să zice și cu drept cuvânt: »că o bună meserie, plătește chiar cât și o moșie«. Dar' o »bună« meserie! La noi însă pe cele mai multe locuri, nu să prea adeverește zicala de mai sus, de oare-ce să pare, ca când meseriile nu ar fi »tocmai bune«. La noi pe cele mai multe locuri, deși avem acum și meseriași de ai noștri, nu le prea merge, ba unii chiar numai tânjesc. Din cauza aceasta apoi grosul poporului nostru nu are nici o dragoste către meserii, de oare-ce el vede cu ochii săi proprii pe meseriași așezați în mijlocul lui, că unora le merge mai rău chiar și decât lui; vede mai departe, că până acum s'au aplicat la meserii mai cu samă »drojdiile« societății omenesti. De aceea, dacă cineva îi recomandă să și mai dea vr'un copil și la meserii, sau că și face »urechea toacă«, sau că-l apostrofează foarte apăsător cu cuvintele: »n'am văst nici un mesteșugar harnic, treaz sau bogat«.

Tot cam așa stăm și cu negoțul! Poporul nostru până bine, de curând

s'a arătat foarte nepăsător și față de acela, iar' pe unde s'au mai aplicat oameni și din popor la negoț, unii curând au și pătît-o astfel că apoi numai l'a întărit în convingerea sa: »că Românul nu-i pentru negustorie«.

Nu voim să cercetăm cauzele, cari au înstreinat cu atâta silă grosul poporului nostru dela îmbrățișarea acestor două ramuri de mare însămnătate și bogăție privată și națională, ci ne mărginim de astă-dată a scoate numai câteva date din trecutul acestor două ocupațiuni omenesti.

Istoricul grec Xenophon numește meseriile »desprețuibile și nevrednice de un cetățean« zicând, că ele »desfigurează în cea mai mare parte trupul omenesc, îl constrâng a ședea în umbră sau lângă foe și că în cele din urmă nu-i lasă timp liber, pe care să-l poată consacra amicilor sau republicei«.

Platon, alt scriitor grec, zice: »că natura n'a creat nici cismari, nici ferari, asemenea ocupațiuni înjosesc pe om și-l fac necapabil de a să bucura de drepturile politice«.

În cât privește negoțul, tot acest scriitor zice: »că s'a deprins a exista cu minciuna și înșelăciunea« și că

»poate exista în stat numai pentru-că e un malum necessarium (un rău trebuincios), din care cauză cetățeanul, care să deosește la aceasta ocupațiune, trebuie pedepsit prin închisoare«.

Sub astfel de împrejurări, nu-i mirare apoi, că meseriile și negoțul la vechii Grecii erau tare înapoiate și că deprinderea lor era lăsată pe mâna sclavilor, cari trebuiau să facă tot felul de lucruri pentru trebuințele casnice și să se ocupe și cu vânzarea lor.

Roma vechiă avea la două milioane de locuitori, dintre cari un milion erau sclavi, cari să ocupau cu plugăritul, meseriile și negoțul, ear' celalalt milion îl compuneau cetățenii liberi. Unii dintre aceștia erau atât de bogați, încât aveau la patru mii de sclavi, alții din contră, deși erau cetățenii liberi, erau așa de săraci, încât sub domnia lui Iuliu Cezar au ajuns ca să fie nutriți pe spesele statului.

Primul avânt liber pentru meserii l'au dat Arabii prin pregătirea materiilor de lână și mătăasă, pe cari au început apoi mai târziu a le trimite și în Europa. Dela Arabi au început a învăța în evul de mijloc și Italienii, Germanii și Englezii fabricarea postavurilor de lână și mătăasă, pentru care scop

FOIȚA

Carmen Sylva.

* PUIU *

Trăia odată în lumea cea mare o femeie de o mare frumșețe. Zina pământului, cum să numia ea, avea mulți feciori și multe fete, tari și puternici și să gândea cum i'ar putea face mai fericiți. Le dăruî fiecăruia o grădină deosebită, fie-căruia un g ai deosebit. Feciorii și fetele cele mari căpătară grădinile cele mai mănoase și mai călduroase, umbrite de palmi, în cari lucea totdeauna soarele. Însă feciorii și fetele să înmulțiră și după-cum tot să înmulțiau, pățile lor să împingeau tot mai departe spre apus și spre miază-noapte, unde soarele nu mai lucia cu atâta căldură și unde trebuia mai multă harnicie și muncă. Atunci unii căpătară grădini

în munți, alții în inzulile mării. Dar' nici unul nu era pe deplin mulțumit de grădina, ce-i venea în parte și fiind-că mama mai dedese fie-căruia și un alt grai, frații nu să puteau de fel înțelege unii cu alți. Astfel să iscară certe și lupte și adesea sânul mami era stropit de sângele copiilor ei.

Mai în urmă de tot să născu zinei o fetiță foarte drăgălașă cu ochii mari și negri, umbriți de gene lungi, cu sprâncene și cu valuri de păr ca peana corbului, cu dinții de mărghăritar în dosul buzelor color mai gingașe, cu trup subțire și cu piciorușe mici, pe cari juca ca și cum ar zbură, de abia atingea cu dănselle pământul.

Mama doria să pregătească o soartă dulce acestei fetițe, celui mai tinăr dintră copiii ei. Îi dăruî o grădinuță mică între grădinile cele întinse ale traților ei celor puternici, ca să-i fie spărători. Grădinuța era frumoasă de tot, întră munți, întră fluvii și întră mare, încălzită de soare, adăpată de ploae,

răcorită de omăt, cu râuri spumegătoare, cu câmpii verzi și cu vii inveselitoare. Mama îi dăruî o limbă dulce, cântătoare ca muzica. Când Puiu, fetița cea drăgălașă, venia dânduî și cântând, cu o cunună de flori roșii în părul cel creț: ceriul și pământul, soarele și câmpiile să bucurau și să veseleau, toate toate creșteau și înfloriau dinaintea tinerei regine, ale cărei mânușite nu pea aveau nevoie să se ostănească.

Frații cei mari însă să uitau plini de invidie la Puiu, fetița cea frumoasă, care era draga mamei. În adevăr mama să gândea tot la Puiu, cum îi va așterne mai bine, fără a și da seamă, că între copii nu domnia pacea și că frații Puiului, fetiței gingașe, nu puteau să-i fie apărători buni și drepti. Ei erau totdeauna plini de burdăciune și sălbatici. De abia și muncea sora lor grădinuța și iată, că frații cei tari veneau și i rupeau florile și poamele. Când aveau întră dănsii o ceartă, grădina Puiului, care era în preajma lor, — căci ei

s'au instituit comisari anumiți, ca să supravegheze la aceea, ca postavurile să se facă conform cu trebuințele publice.

Comisarii numiți au intrunit mai târziu pe toți meseriași în corporațiuni (țehuri) deosebite pe la orașe, cari apoi supunându-se domnitorilor regenți, căpătau anumite privilegii de cetăți libere; ceea-ce atâta însă, că numitele cetăți, pot să-și vândă marfa lor libere de taxele fișcale.

Corporațiunile numite s'au lătit pe încetul pretutindinea în statele industriale și cuprindeau aproape pe toți locuitorii lor, așa încât aceștia aveau dreptul de a-și ridica ziduri de apărare împrejurul cetăților, de a nu primi alții membrii noi și de altă naționalitate în corporațiunile lor, cu un cuvânt: corporațiunile numite formau din cetățenii meseriași și neguțători o clasă (castă) deosebită de celelalte clase ale locuitorilor, ca cum au fost și în India bunăoară.

Agricultură.

Cum să îngrasă pământul și cum să samănă luțerna.

Chiar și cel mai bun pământ, stors fiind prin cultură neîntreruptă, fără a i-să înapoia prin gunoie vlaga trebuincioasă, nu dă roadele dorite. Și de altfel, fiind o earbă unică în felul ei, care durează o mulțime de ani, dând câte 3—5 cosituri zdravene în fiecare vară, luțerna trebuie să se samene într'un pământ bine gunoit și bine lucrat. Intre toate soiurile de îngrășăminte cel mai priincios luțernei este gunoiul de grajd.

Pentruca însă luțerna să isbutească pe deplin, ea nu trebuie sămănată în acelaș an când s'a dat gunoiul pământului,

ședeau în jurul ei — devenia locul gâlcevei; o călcău cu picioarele și o pustău înfricoșat. Puiu să încerca să-și apere grădina, însă frații erau totdeauna mai tari. Mai veneau și ceialalți frați, fără a fi chemați, ca de ajutor și mestecădu-să în ceartă, prelungeau lupta. Mai răpiau și o bucată din grădina surorii lor, — căci, z'ceau ei, Puiu era prea slabă pentru a-și munci tot locul.

În fine unul dintre frați trânti pe Puiu jos, îi pusă lanțuri grele pe mâni, și-i ordonă a da tot ce avea mai bun și mai frumos în grădina. Astfel Puiu, fetița cea frumoasă, ajunsă a merge în lanțuri. Ea cânta atât de duios, că pe mama sa o durea inima. Ea nu mai muncea grădina ei cu hărnicie și cu veselie, — iar' fratele cel mai mare o certa și o bătea, par' că i-ar fi fost roabă.

Când ceialalți frați veneau de să luptau în grădina ei, Puiu să uita cu nepăsare și nici unul nu să gândea la dansa. Dacă-i promiteau să o scape, nu-și mai băteau capul și o lăsau în lanțuri ca mai nainte.

tului, ci numai în anul următor. Spre pildă în anul trecut am gunoit din greu un loc în care am sămănat cucuruz, napi sau alte plante de săpat. Prin săpatul acestor plante în anul trecut, locul din vorbă s'a lucrat cât să poate de bine și a fost curățit de buruieni. Dacă în toamna trecută i-am mai dat și o adâncă arătură, locul acela a devenit foarte potrivit pentru sămănatul luțernei în primăvara ce bate la ușă.

De sine să pricepe, că aceiași cale ar trebui să urmeze în acest an plugarul, care din întâmplare n'ar avea pregătit un loc pentru sămănatul luțernei în această primăvară, ci numai de acum într'un an.

La sămănat să urmează în modul următor: locul să ară și samănă mai întâiu cu ovăs sau cu orz, după aceea să grapă și pe urmă să dă sămânța de trifoi.

Sămănatul să face cu mâna și chiar având mașină de sămănat și această sămânță trebuie aruncată prin împrăștiere, nu în rânduri. La un jugăr de pământ să cer cam 17 kilograme de sămânță, care pentru a să putea sămăna mai de o potrivă, să amestecă tot cu atâta nășip mărunt și uscat. E de însămnat, că luțerna trebuie sămănată cât de des. Cu chipul acesta buruienile și alte ierburi nu pot ieși la iveală și astfel să câștigă nutreț mai mult și mai bun.

După ce a fost aruncată, sămânța e de a să îngropă trecând peste ea cu grapa de mărăcini sau cu tăvălugul.

Răspunsul la întrebarea: Când anume e de a se sămăna luțerna, mai de timpuriu ori mai târziu? atârnă dela multe împrejurări cari, încât pentru hotarul unei sau altei comune, să pot determina apriat numai prin încercări repețite locale.

Intr'o zi Puiu era culcată printre flori și dormia. Brațele le pusese sub cap, în cât el să răzima pe lanțuri. Genele ei cele mari erau pline de lacrimi și printre buze să furișă diu timp în timp un suspin, care fugia cu mirosul florilor în depărtări nemăsurate. De odată vocea zinei răsună din adâncime: de întâi încet, ca o suflare de vânt, pe urmă tot mai tare, ca vuetul tunetului, de să cutremură toate și de să trezi copilița.

»Puiule!« îi zise mama, »nu despera! Auzi cuvintele mele și-mi dă ascultare. Noaptea, când toate is liniștite, să te scoți și încet cu încetul să rozi lanțurile toate cu pila. Însă nimeni să nu te vadă, nimeni să nu te audă, până ce-ți voi da un semn, ca să le azvârli dela tine!«

Multe nopți petrecu Puiu pilind lanțurile ei. Munca aceasta o întârea și o iuți, căci lanțurile erau bine făcute, tare călite, trebuia multă putere pentru a le pili și lucrul nu să putea face decât încetul cu încetul și cu iscusință, ca nime să nu bage seamă. Odată

Totuși să poate da ca regulă, că ne mai fiind teamă de înghețuri, sămănatul luțernei să poate face.

Înghețuri mari și mai îndelungate i-ar putea strica luțernei de tot fragede. Nu mai puțin și seceta, ce adesea să pornește târziu primăvara.

Fiind timpul priincios, adecă călduț, dar' nu secetos, luțerna să poate sămăna fără teamă în luna lui Martie. La dincontra în Aprilie. Până și la sfârșitul acestei luni, nu e târziu pentru sămănatul luțernei.

Cultura Dudului sau Agudului.

— ❦ —

Dudul, agudul (frăgarul, pomitarul) este arborele ale cărui frunze să folosesc, de obicei, în toate țările din lume, la hrana viermilor de mătase.

Acest arbore, așa de prețios pentru viermii de mătase, crește atât sălbatic, cât și cultivat de om prin grădini sau pe locurile din țărini.

După culoarea fructelor, forma frunzelor și mărimea la care ajung arborii să deosebesc trei specii sau neamuri de duzi:

I. Dudul negru este cea dintâi specie care s'a adus în Europa din Persia. A fost cultivat mult timp pentru fructele sale negre, mari și mai gustoase decât a celorlalte neamuri. Trunchiul nu este înalt, să face însă cu mult mai gros decât la agudul alb. Crește încet, frunzele sunt de obicei întregi, crestate pe margine, mai groase și aspre la pipăit. Primăvara dă târziu muguri și de aceea să potrivește pentru localitățile reci și cele cari sufer de brumă.

Viermii de mătase să pot crește și cu frunze dela acest neam de dud, dar' fiindcă s'a dovedit, că gogoășele

fratele auzi cum Puiu pilea, și-i puse lanțuri mai mari și mai grele de cât înainte.

În fine munca era terminată și Puiu sta pe culmea unui deal și aștepta. Însă vocea mamei nu răsuna încă. Puiu era nerăbdătoare, da din piciorușe și-și mușca cozile cele luctoare, cu dinții ei de mărghitar. Ea-și aduce aminte, ce era libertatea și tremura de dorul ei.

Atunci începă o ceartă nouă. Unul dintre frați să zvârli prin grădina Puiului asupra celui-alalt frate, asupra aceuia care o muncise atât de mult. Aceasta aștepta cu piciorul sănătos și hotărât. Să începă o luptă cumplită întră amândoi frații și acel, care atacase era cât pe ce să o păfească.

Puiu sta și să uita. Ea-și ridică brațele de zângăniră puțin lanțurile. Atunci să auzi ca un tunet din adâncime: — »Acum-ți-a sosit timpul!« Și cu un strigăt de bucurie fata își scutură brațele și le făcu libere. Lanțurile picară la pământ și cu o putere neașteptată ea ridică o stâncă și o zvârli peste fratele,

dau atunci mai puțină mătăasă și de calitate mai slabă, e bine să nu să folosească la hrana viermilor decât în cazuri de lipsă, sau când duzii albi ar fi fost mânâți.

II. Dudul roș, numit astfel după fructele sale roșii brune și de un gust acrișor plăcut.

El s'a adus în Europa din America, sunt acum 276 de ani. E un arbore care ajunge până la 15 m. înălțime și 2—3 metri împrejurul trunchiului. Coaja după trunchi și crăcile sunt de o culoare mai închisă ca la toate celelalte neamuri. Frunzele sunt destul de mari, de formă ovală și vârful lor începe câteodată din loc. Când frunzele sunt tinere, au pe dos niște peri scurți și mătăsoși, care le dă o culoare albă. Ele nu sunt așa lucioase ca ale agudului alb. Dudul roș rabdă mult la frig, dar' această calitate nu e de mare folos, căci viermii hrăniți numai cu frunzele lui, cresc încet, fac gogoșe slabe și cari dau puțină mătăasă.

III. Dudul alb își trage numele dela fructele sale albe, mici, nu așa de dulci și nici așa de multe ca la agudul negru. Acest neam este de loc din munții de Nord ai Chinei, unde crește ca arbore mare, și cu o înălțime de peste 15 m. Din acest neam s'a trag toate varietățile sau soiurile de duzi albi, cultivați astăzi în Europa și folosiți la hrana viermilor. În stare sălbatică, agudul alb are de obicei frunza cu scobituri, din care cauză nu e de loc spornică.

Chiar când e tânără, ea e puțin apoasă, de aceea, după cules, s'a poate păstra proaspătă mai mult timp.

Frunza acestui dud e bine să se dea viermilor în cele dintâi zile după eșirea din ouă, apoi când s'a apropiat timpul urcatului, căci s'a dovedit că viermii astfel hrăniți produc gogoșe nu

care o făcuse nenorocită, de-i stărâma picioarele.

Atunci să văzu Puiu stând la lumina soarelui, în toată frumseța ei. Ea să uita la lanțurile, cari zăceau jos, să uita peste ele la fratele, care-și luase pedeapsa și îndrepta ochii cu duișire spre grădina, pe care pentru întâia-și dată o putea numi a sa, și surise.

În măruntaiele pământului clocotea de bucurie la privirea copilei celei frumoase și un vânt desmerdător aburja despre mare, jucând cu părul fetei și cântând prin freamătul pădurii o doină victorioasă.

Frații însă era surprinși și uimiți. Ei nu puteau crede că Puiu, fata cea mică și prigonită zvârlisă stâncă cea mare. Cei mai mulți erau chiar nemulțumiți, ei începură a o amenința și a o certa. »Tu! tu ai zdrobit pe fratele meu cel iubit.« — »Tu! tu ne-ai stricat priveliștea la lupta cea mare!« — »De ce te-ai amestecat unde nu aveai nevoie?« — »Nu puteai sta de o parte și privi ca

numai cu mătăasă multă dar' și de calitate mai bună.

Dudul alb, ca și celelalte neamuri, cuprinde arbori de două feluri: unii cari fac fructe, iar' alții cari fac numai moțuri sau rânze. Cei dintâi s'a mai chiamă arbori de parte femeiască, iar' cei din urmă de parte bărbătească.

Cunoscându-se calitățile cele bune ale dudului alb pentru hrana viermilor, crescătorii din diferite țări au căutat să-l cultive pretutindenea, și să-i dea cea mai mare îngrijire.

Cu chipul acesta s'a ajuns ca din neamul dudului alb să se producă mai multe varietăți sau soiuri, având toată frunza întreagă iar' nu scobită. Unele dintre ele fac fructe puține, sau chiar de loc; aceste soiuri sunt cele mai răspândite în cultură. (Va urma).

Dela reuniunile noastre de meseriași.

»Secția industrială« a »Reuniunii economice din Orăștie« și-a ținut adunarea generală ordinară Duminecă, în 11 Martie 1906 sub prezidiul inv.-dir. Constantin Baicu. Prezenți, conziderând numărul membrilor, au fost puțini.

După deschidere, prezidiul și-a prezentat raportul general despre activitatea Secției ca atare din anul trecut. Din raport s'a remarcat cu deosebire arangiară alor două serate teatrale, ședințele ținute de comitetul Secției, corespundența biroului cu diferite corporațiuni, neajunsurile și pedecile ce s'a rostogolesc în calea progresului — alimentate de indolență, nepătrunderea lucrului și lipsa de simț de jertfire pentru binele comun. S'a vede mai departe că numărul măestrilor după diferite breze la unele s'a sporit, la altele au scăzut, dar' în proporție față de trecut s'a

mai nainte?« Puiu tăcea și-și simțea numai brațele, cari atât de mult timp fusese zdrobite de lanțuri. Frații însă nu s'a puteau liniști, că Puiu s'a trezise. Fratele cel victorios îi luă o parte din grădina, zicându-i: »Tu tot nu ai muncit-o.« Cel învins îi dăruî o altă bucată spunându-i: »Nu am putut face nimic cu ea, cearcă și tu.« Toți ceilalți frați începură să se amestece în grădina ei, să mustre una și alta și să ceară dela dânsă, ca să facă de altfel. Puiu răspundea: »Ce vă amestecați voi în grădina mea?« Inșă frații o luară de amândoaună brațele, o duseră din brazdă în brazdă, din cărare în cărare și o siliră să cultive grădina cum le plăcea lor și nu altfel. Biata fată-și încreția fruntea, lacrimi de mânie-i umpleau ochii, dar' toate erau în zadar. Frații cei mai tari voiau să frângă mândria ei, o țineau cu mână de fer și amenințau cu zângănitul lanțurilor.

În fine s'a termină și munca cea grea, Puiu s'a liberă și fugi în munți, unde nimeni nu o putea vedea. Acolo ea s'a asvârli plân-

înmulțit sodalii români și cu deosebire învățăceii, încât la școala de meserii din loc sunt înscriși trei din patru părți față de toți străinii.

S'a prezentat Rațiociniul anului 1905, din care amăsurat documentelor și a jurnalului de cassă s'a vede, că intratele cu depuneri cu tot au fost cu finea anului 1905 de cor. 1461-90, iar' eșitele de cor. 574, prin urmare saldul cassei cu depuneri cu tot de cor. 887-90.

S'a compus și aprobat Budgetul pro 1906.

S'au întregit locurile din comitetul Secției, devenite vacante, prin depărtarea unor membrii în America, și anume viceprezident dl I. Ciontea, bibliotecari dnii I. Vărmăgean și G. Suciul iar' în comitet dl N. Oprîșiu.

În comisiunea pentru supraveghierea ordinii, curățeniei în casină și încasarea taxelor de biliard și a s'au ales domnii I. Cosma, Stefan Pop, Ladislau Roșca, G. Bidu și Nic. Opincariu.

De încheiere dl președinte, legând de inima fiecăruia interesul viu față de Secție, precum și râvna neobosită de a căuta căi de atingere și mijloace de a atrage pe toți meseriași în sinul Secției, mulțamește celor prezenți și declară adunarea generală de încheiată. — Cei prezenți mulțamesc călduros dlui președinte pentru interesul viu, ce-l poartă față de meseriași.

Un participant.

Serate de-ale meseriașilor români din Sibiu.

A 2-a ședință literară a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută Joi în 22 Februarie a. c., se numără și ea între întreprinderile bine reușite ale numitei Reuniuni. Nivoul ei a fost

gând cu fața la pământ. »O mamă! mamă!« striga ea — »m'ai uitat de tot! Mi-ai dat o inimă călduroasă, cugetări zburătoare și o grădină frumoasă, — însă un corp slab.« Durerea și înjosirea sunt soarta mea. »Dacă voiai să mor, de ce m'ai născut?« Atunci din nou tună în fundul pământului și mama răspunse cu o voce tare și serioasă: »Nu te-am ocrotit până aci? Nu în zadar te-am făcut atât de bogată, nu în zadar ți-am dat atâta frumseță, o limbă atât de dulce și cugetări atât de înfocate. Să trăești, să înflorești, plină de putere și de demnitate, ca să înveștești toată lumea cu mulțimea fructelor tale.«

Atunci Puiu s'a ridică în picioare, să uită în depărtare și în ochii fetei să oglinda vișul unui mare viitor.

(Am. Tin.)

mult ridicat prin conferența instructivă a zelosului profesor, dl Aurel Bratu.

După cetirea sumarelor ședințelor administrative prin dl notar St. Duca, din cari am aflat între altele, cum membrii Reuniunii au ținut să eternizeze prin contribuiri memoria iubiților răposați Alexandrina Baciș și M. Cioran, măestru măcelar; cum dl Emil Petruțiu, măestru măsar al cărui chip în colori e ătarnat în sala mare, a ținut să se înscrie, cel dintâiu dintre măestri, în șirul membrilor pe viață; cum comitetul face propagandă pentru spriginirea jurnalului »Meseriașul«.

După toate acestea, zic, prezidentul Victor Tordășianu, binevintează pe dl Bratu și îi mulțamește pentru viul interes purtat cauzelor noastre; salută pe domnul George Dordea, sodal cojocar de lux, care în scopul perfecționării sale va călători în curând la Lipsca, Berlin, Paris etc., apoi ne vorbește despre un nou așezământ, ce e pe cale de a să alcătui în Sibiu, cum și despre frumoasele progrese, ce le face Reuniunea soră din comuna Poiana (lângă Mercurea).

Vorba este, zice dl Tordășianu, că la îndemnul vrednicului nostru compatriot, dl Teodor Filipescu, de prezent chemist în Serajevo, să se pună temeiul la o societate ce să aibă de unica țință plasarea (așezarea) de învățacei la diferite meserii și la comerț și să poarte grijă de soarta lor. Știm cu toții câte greutatea întimpină părinții, mai ales de pe sate, când vorba este să afle loc potrivit pentru copii lor, pe cari vor să-i dea la meserii sau la comerț. Societatea va stăruia, ca copii apți pentru meserii sau comerț să se plaseze la patroni buni și onești, ea va purta grijă și va ajuta pe învățaceii săraci. După terminarea anilor de ucenicie tot societatea va căuta ca sodalii să afle aplicare imediată și nu va întrelăsa de a sări într'ajutor calfelor, cari își vor deschide la timpul seu ateliere proprii. În proiect este a se alcătui în Sibiu centrala societății, carea să aibă la locuri potrivite filiale. După-ce dl Tordășianu ne arată felul alcătuirii societății, drepturile și datorințele membrilor ei etc., promite, că, îndată ce timpul va permite, va convoca o conferență ce să se ocupe cu înființarea acestei societăți.

În ce privește Reuniunea meseriașilor din Poiana, dl Tordășianu, bazat pe raportul primit dela Reuniunea de acolo ne arată, că pe când comuna frunțașă Poiana până pela anul 1875 era lipsită de meseriași, azi ea să mândrește cu peste 200 meseriași și comercianți, eșiți din sinul populațiunii de acolo și cari sunt răspândiți prin mulțime de orașe și sate din Transilvania și România. Îndată ce economia de oi a de-

căzut, deșteptii poenari, la îndemnul dascălilor din timpuri, și-au dat copii la meserii și comerț spre a avea nouă izvoare de venit. Meseriași și comercianți, stabiliți în Poiana, în scopul consolidării lor, în 1903 au pus temeiul »Reuniunii meseriașilor și neguțătorilor din Poiana«. Reuniunea e condusă cu vrednicie de comitetul ei, în frunte cu cojocarul Ioan Șerb, ca prezident și Ilie Oprean, tâlpar ca vice-prezident și de neguțătorul Ilie Moga, ca secretar. Scopul reuniunii este promovarea culturii generale și sociale a membrilor și ridicarea meseriilor, a industriilor și negoțului. Drept mijloace servesc: un local de lectură cu bibliotecă prelegeri publice, conveniri sociale, aranjarea de expoziții, înființarea unei hale de vânzare. Ea numără 68 de membri, cu un sporiu de 40 membri dela înființare. Dintre membrii ordinari: 22 sunt neguțători, din cari 6 economi de oi; 12 cojocari; 10 pantofari, 5 măsari, 5 curelari, 2 fauri, 2 barbieri, 1 lăcătuș, 1 franzelar, 1 fotograf, 2 zidari și 1 tâlpar. Lipsă să simte în Poiana de orologier, pălărier, zidar, rotar, bărdaș, argășitori, funari, croitori și tinchigii. Reuniunea are un local de lectură cu o frumoasă bibliotecă, a dat două reprezentațiuni teatrale și 2 petreceri de vară, din a căror venit a întemeiat fondul general și cel al ajutorării văduvelor și orfanilor meseriașilor. Între ocupațiunile actuale ale ei să numără scrierea »Monografiei« comunei Poiana; înființarea unui cor bisericesc și ținerea de prelegeri. Deși alcătuită abia de 2 ani Reuniunea din Poiana, face frumoase progrese.

În partea literară a ședinței a fost câte-va declamări bine succese, cântări etc. și o vorbire frumoasă a dlui prof. Bratu despre starea meseriașilor în țările culte, făcând apel să urmărim și să imităm tot ce să face pe acest teren de oamenii mai luminați. Vii și nesfârșite aplauze au compenzat pe distinsul conferențiar, care cu mare oboseală a adunat importante date, ce ni-le-a împărtășit.

Prăsirea albinelor.

În vremile vechi, oamenii au avut păreri cele mai ciudate despre chipul cum să prăsesc albinele. O poveste de demult spune că albinele să nasc din hoiturile de tauri; ear altă poveste zice că albinele născute din tauri sunt blânde și sărguitoare, cele ieșite din oaie sunt molatice și leneșe, pe când cele născute din leu sunt rele și neîmblânzite. Un învățat din vechime arată că pe vremea aceea, părerea cea mai răspândită eră că albinele să prăsesc din semințele, pe cari le culeg ele de pe flori. Mai târziu, un stupar s'a încercat să dovedească că puii de albine să fac

din grăunțele de polen, pe cari le cară acestea pe picioarele lor în stup, unde le însuflețesc.

Abia acum 170 de ani, un învățat cercetând măruntaele unei măci, găsește în pânțele ei, de o parte și de alta a mațelor, câte o pungă în care vede ouă. Prin aceasta să descoperă că matca prășește albinele. Fiecare pungă e alcătuită din 160—180 țevișoare înfundate la un capăt. În acestea să fac ouăle, câte 12 cel puțin de fiecare, în timpul când matca ouă. Toate țevile fac dar' la 4000 de ouă în 24 ceasuri. Ouăle stau înșirate în țevi, ca niște mărgel. Aflându-să rostul măcii în stup, nu s'au putut dumeri însă învățații, cum devine matca rodnică și au crezut dintru întâiu, că prin mirosul trântorilor, ouăle capătă puterea să dea naștere la albine. Mai târziu, alt învățat mai găsește lângă punga cu ouă o altă punguliță de mărimea unui bob de meu, în care dovedește că stă sămânța lăsată de trântor la împreunarea cu matca. Numărul acestor semințe să socotesc la 25 de milioane, și ajung să facă rodnică matca pentru toată viața. La fiecare ou, care îl face, matca lasă să easă și o sămânță, care dă oului rodnicie, adică din el să se nască, o albină lucrătoare. Ouăle din cari au să easă trântori, le pune însă în căsuțele fagurilor, fără să le facă rodnice. Astfel pare că matca știe din nainte ce fel de ou face și hotărăște după voie din care are să se nască albină lucrătoare și din care trântor.

Când ouă, matca cercetează mai întâiu căsuța, vârându-și capul în ea, ca să vadă dacă poate să primească ou; apoi se întoarce, își vâră pânțele înăuntru și pune un ou în fundul celulei, lipindu-l cu un capăt de el. Apoi să duce la altă celulă. Insoțitoarele cari întovărășesc matca în toate părțile, cercetează în urma ei, ca să se încredințeze dacă lucrarea e bine îndeplinită. Să întâmplă ca să găsească 2 ouă într'o căsuță. Ele mănâncă unul, și le ar mănca pe toate, căci le plac, dacă dragostea ce au pentru înmulțirea neamului, nu le-ar astâmpăra pofta.

Oul are culoare albă, bătând în albastru. El stă în celulă cu capătul neprins de fund, ridicat în sus. A doua zi după ouat, începe să se lase puțin câte puțin, în jos; ear' a treia zi, stă drept înainte. Ouăle să clocesc de căldura care o fac albinele. A patra zi e clocit, și ese din el un viermișor alb și fără picioare, care să incolăcește și să așează în curmezisul celulei. Acești viermișori să numesc de câtră învățați *larve*, ear' sătenii noștri le zic *căței*. Albinele îngrijitoare îi doicesc aducându-le îndată de mâncare, pe care o împart din belșug, tuturor larvelor. Acestea înoată în mâncare, cresc repede și să întind

în lungul căsuțelor. La 5 zile după ieșirea din ou, căteii cresc atât încât umplu căsuțele. Ei se îndoapă cu mâncare de rezervă, care să-i hrănească mai multe zile. La nouă zile dela ouat, îngrijitoarele opresc hrănitul căteilor, și îi închid în căsuțe, acoperind gura acestora cu un căpăcel subțire de ceară. Acum nu mai poartă altă grijă de ei, decât aceea de a le ține căldura trebuincioasă. Pentru puii de lucrătoare, căpăcele sunt foarte puțin umflate în afară și să deosebesc de căpăcelele cu cari e închisă mierea, prin aceea că acestea sunt drepte. Larva toarce o gogoașe foarte subțire, în care se închide cu totul, își schimbă pielea și se preface în nimfă. (Va urma).

DELA BRAD.

Prelegeri economice.

În 4 Martie n. a. c. s'a ținut prelegere în Baia-de-Criș în sala școlii de stat. Dr. P. Oprea a vorbit despre Asociațiune și Dr. I. Radu despre cultura vitelor eu 51 vederi frumoase.

S'a tractat despre ființa și scopul, conducătorii și așezămintele culturale, organizarea și datorințele fiecărui Român față de Asociațiune, întrunirea tuturor Românilor de aceeași limbă și origine, cari prin învățatura cea adevărată tind spre progres.

Asemenea s'a tractat despre acei rami de economie, cari sunt mai potrivii pentru țaran, prin a căror îndeletnicire își poate începe și asigura baza de existență și materială și morală, cum sunt economia vitelor cornute, cailor, oilor, porcilor și a galițelor (hoară).

Pe lângă protopopul gr.-cat. Const. Pop din Baia-de-Criș au luat parte prot. I. Suci din Brad, 2 învățători din jur, 3 preoți, apoi protopretorul din Baia-de-Criș, învățătoarea de stat de acolo și încă vre-o 2 maghiari și la 170 țarani și meseriași din Baie și jur.

La urmă prot. C. Pop a mulțămît călduros în numele ascultătorilor.

Și întreg poporul a rămas mulțămît și i-s'a dat prilej a asculta fapte mărețe din trecutul președinților Asociațiunii și povețe folositoare pentru economia lor.

Duminecă în 11 Martie s'a ținut prelegere în Halmagiu. Să vor ținea în viitor apoi în celelalte comune din Zarand rând pe rând în fiecare Duminecă, după programul întărit de comitetul central care a pus la dispoziția despărțământului 100 Cor.

Prelegătorii au fost întâmpinați cu dragoste din partea poporului. De sigur la alte ocazii prin prelegerile Asociațiunii în și din tot locul vor alerga cu toții, căci e vorba de cultura, de înaintarea noastră.

La muncă, căci e timpul să înaintăm.

Stipendii pentru industriași tineri.

Camera de comerț și industrie din Brașov face cunoscut, că ministrul de comerț r. u. a acordă două stipendii de câte 1082 coroane la doi industriași tineri, din interesele fundațiunii lui Frideric Voigtländer »Maria Valeria«.

Cu stipendiile acestea vor fi împărțiți acei industriași tineri sau calfe mai vechi, cari preluând industria tatălui lor o lucrează mai departe, sau sunt pregătiți de a o lua și cari sunt lipsiți de mijloace, sirguincioși și dibaci. Industria aceasta însă trebuie să cadă în categoria acelor, cari sunt legate de dovedirea priceperii meseriei. Stipendiile să dau în scopul perfecționării în meserie, ori pentru aranjarea atelierului (lucrătoarei), resp. pentru provederea lui cu cele de lipsă, ori și drept capital de exploatare.

La aceste stipendii pot compete acei măestri sau calfe cu locuință stabilă în corcul camerei din Brașov (comit. Brașov, Târnava-mare, Sibiu și Făgăraș), cari și au împlinit datorințele militare sau au scăpat de miliție și cari și-au lucrat meseria ca atari: calfele cel puțin 5 ani, iar măestri cel puțin un an. Timpul petrecut la miliție nu poate fi luat în conșiderare ci numai timpul faptic de praxă în atelier.

Rugăile adresate ministerului de comerț r. u. scrise în limba maghiară și instruate conform ordinațiunii ministeriale sunt a să înainta cel mai târziu până în 31 Martie n. c., camerei din Brașov.

Deslușiri amănunțite asupra condițiilor, compunerii rugărei, documentelor de acuz etc. — dă biroul camerei.

Atragem și din parte-ne luarea aminte a celor interesați asupra acestor stipendii.

Sibiu, 10 Martie n. 1906.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din comitatul Sibiu«.

Vic. Tordășanu,
prezident.

Stefan Duca,
notar.

Știri de tot felul.

Târg de vite de prăsilă la Sibiu. Cu ajutorul statului și al comitatului Sibiului să va ținea la Sibiu în 26, 27 și 28 Martie st. n. târg de vite cornute de prăsilă. Cu osazia asta să vor împărți și premii în bani și diplome de recunoștință.

Credit de cont curent al statului la băncile din Budapesta. Din cauza crizei politice dările nu să încasează, ceea ce a avut de urmare

că statul neavând de unde coperi speșele a luat un împrumut de cont curent la băncile din Budapesta în mărime de 100 mil. Cor.

Regele Carol al României pleacă la 23 Martie n. din București în străinătate și — precum să svonește — va merge pentru recreație la Lugano, unde va rămânea 3—4 săptămâni. Regele va fi însoțit și de Regina. În călătoria lor Suveranii să vor opri pînă la Viena, unde probabil va avea loc o întrevvedere între Regele Carol și Împăratul Francisc Iosif I.

Posta, telegraful și telefonul în anul 1904. Conform statisticii apărută acuma acestor instituțiuni de stat ale patriei noastre, țifrele cele mai interesante sunt următoarele: Întreg personalul ocupat la postă, telegraf și telefon a fost de 26,907 persoane. Lungimea liniei telegrafice este de 23,436 kilometri, a liniei telefonice de 19,551 km. S'au expedit în decursul anului 439,984,430 epistole, 144,096,867 gazete, 9,115,220 telegrame și s'au făcut 63,319,263 vorbiri telefonice. Venitele totale sunt de 56,705,308 coroane și eșitele 39,544,837 coroane.

Primul întră meseriași. Măestrul măsar, dl Emil Petruțiu, pătruns de însemnătatea, ce o are pentru meseriași »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« a ținut a să înscrie între membrii pe viață ai numitei Reuniuni, cu taxa de 50 cor. Dl Petruțiu, care este un bun măestru, cu mulțime de calfe și învățăcei, cu casă proprie cu etagiu, este primul membru pe viață înscris la Reuniunea meseriașilor sibieni.

Nenorocire s'a întâmplat Luni la amiază pe Dunăre la Budapesta. Cincisprezece cofărițe și 7 bărbați porniseră cu o luntre pe Dunăre la vale spre insula Cepel. S'a iscat însă un vânt aprig și valurile răscolite au răsturnat luntrea. Zece s'au înecat, 7 femei și 3 bărbați.

Moarte din inveninare. Din comuna Armeni ne vine știrea, că unui țaran de acolo i-s'a bolnăvit nu demult o vacă. Văzând, că vaca merge tot mai spre rău și-a chemat doi pretini, cu ajutorul cărora a tăiat vaca și a împărțit carnea prin sat. N'a trecut mult și amândoi prietini să bolnăviră și în scurt timp au și murit. S'a constatat, că amândoi s'au infectat și aceasta i-a omorât. Au rămas de ei nouă copii orfani. Și să zice, că mulți dintre cei ce au mâncat din carnea aceea sunt astăzi bolnavi greu.

Regele Greciei la Viena. Săptămână trecută a petrecut mai multe zile în Viena Regele Greciei. Împăratul Francisc Iosif I. a făcut Marți Regelui o vizită mai lungă. Regele George a primit în aceeași zi în audiență pe ministrul de externe Goluchowski. Audiența a durat trei sferturi de oră. Să susține că a fost vorba și de aplanarea conflictului între România și Grecia.

*

Hoț de 100 ani. Intr-o temniță preventivă din Paris e închis acum un moșneag de 100 ani, din cauza unui furt. Bătrânul își așteaptă liniștit pedeapsa și speră, că va ajunge să părăsească temnița încă în viață și deplin sănătos.

*

Cultivarea vermicilor de mătase în Ungaria și în Franța.

În anul 1904 s'au ocupat cu cultivarea vermicilor de mătase 112.712 familii din Ungaria și au produs 1,633.452 kilograme coconi și au câștigat 2,859.945 coroane. Un cultivator a produs cam 14 1/2 kilograme coconi și a câștigat cam 25 coroane. Întreg câștigul, ce l-a adus cultivarea vermicilor de mătase atât producătorilor de coconi cât și muncitorilor din fabricile de mătăserit, a fost în anul 1904 de 4,513.362 cor., ear delă 1880 încoace 60,787.343 coroane. În Franța s'au ocupat în 1904 cu cultivarea vermicilor de mătase 125.244 familii, cu 12.532 mai multe decât în Ungaria, și au produs 7,825.485 coconi și au câștigat delă ei 17,420.000 cor. În Franța un cultivator au produs cam 62 1/2 kilograme coconi și a câștigat cam 139 coroane. Cauza pentru care în Ungaria nu ea avânt mai mare cultivarea vermicilor de mătase e lipsa de frăgari (duzi). În 1904 ministerul de agricultură a împărțit gratuit 1332 1/4 litri sămânță de frăgari, 7,699.973 vlăstari de frăgari de 2—3 ani și 119.048 frăgari mai mărișori buni de sădit. S'au sădit la loc atatornic 222,357 frăgari. Din 1880 până la 1904 s'au împărțit 47,465 litri sămânță de frăgari, 63,921.133 vlăstari de 2—3 ani și s'au sădit statornic 4,128.680 frăgari. Acum nu se știe câți din acești frăgari mai există și câți stau la dispoziția cultivatorilor de vermi de mătase. În Ungaria sunt cu totul 5 torătorii (fabrici) de mătase: la Tolna, Panciova, Neoplanta, Győr, Komárom, Lugj. La aceste lucrează cam 500.000 lucrători și produc mătase în preț de circa 4 milioane coroane.

*

Sinucidere groaznică. O femeie cu numele Smith din America aparținea unei secte care adoară puterea focului. Ea și-a construit un rug din cărbuni pe care l-a aprins, apoi turnându-și petroleu peste haine, s'a urcat pe rug, și a ars de vie.

*

Moarte de frică. Unui Jidan bogat din Viena cu numele Kohn, îi plăcea să se faloșească călărind prin parterul parterului. Zilele trecute blândul lui cal, s'a speriat, și a luat-o techea cu călăreț cu tot, care — scriu gazetele — striga în gura mare după ajutor. Înainte de a-i sări într'ajutor, cei-ce-l petreceau, calul îl azvîrlă pe stăpân, și mare fu mirarea celor adunați în jurul lui Kohn, că el fără să fi căpătat nici cea mai mică rană, era mort. S'a constatat că a murit de frichi.

*

Mireasă sinucigașă. O fată tinăra de vre o 19 ani dintr'o comună aproape de Pesta a încercat în zilele trecute să se sinucidă. Fata era mireasa unui meseriaș, era decisă și ziua cununiei și ea își făcuse și haina de mireasă când a auzit că mirele a părăsit-o. În desperarea ei s'a îmbrăcat în haina de mireasă, a aprins două lumini și a beut un păhar de leșie. Acum se luptă cu moartea.

*

Populația împărăției britanice numără conform unei publicațiuni nouă 398,401.745 locuitori. Dintre aceștia revin asupra Angliei cu Scoția și Irlanda 41,609.000.

*

Cea mai mare fericiție pe lume e sănătatea și mulți au jertfit averi întregi, ca să și-o câștige, dar' de acele mai multe ori înzadar. Deci inventatorul crucii duple electro magnetice R. B. nr. 86967, dl Albert Müller în Budapesta V. Vadász utca 52/G, a pus la dispoziția lumii bolnave aparatul său, e știut, că numai aceasta e în stare să ajute acolo, unde alte mijloace nu mai pot; ceea-ce documentează din nou și următoarea scrisoare de recunoștință: »Prea stimate de Müller! De 30 ani am fost tot bolnăvicioasă, nu putem mânca, m'am simțit totdeauna rău, dar' de când mi-am adus aparatul dtale, din 23 April a. t. și de când îl port, mă simt foarte bine, pot dormi, văd bine, am poftă de mâncare, cu un cuvânt sunt deplin sănătoasă și îți mulțamesc din inimă că mi-ai dat eară plăcere să trăiesc. Cu stimă Rosa Schirl, văduvă de geometru, Kesmark.

*

Catastrofă în minele de cărbuni delă Courrières în Franța. 1200 de băeși și au pierdut viața în minele delă Courrières în urma unei exploziuni provenită din cauză de foc care nu u putut fi stins. Această catastrofă este cea mai mare care s'a pomenit până acum în Europa. Catastrofă a 2-a mai mare este cea delă Przibram întimplată în minele de argint la anul 1892; acesteia au căzut jertfă trei sute băeși.

*

Insurăței de 100 de ani. În Marisuril (Ohio, America) s'a făcut zilele trecute o nuntă a cărei veste a trecut peste țări și peste mări. Mirele, căpitantul Kuhus, un veteran al războiului civil e în vârstă de 101 de ani, ear mireasa tocmai de 100 ani. Insurăței făcuseră cunoștință personală înainte de aceasta cu 70 de ani, ear acum s'au luat în căsătorie. »Tinărei« păreche îi dorim dulci zile de miere!

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Delă 5. Mar. până la 11. Mar. v. 1906.

Dum	5. Bălcaci. Hălmagiu mare.
Luni	6. Apoldul mare. Ciuc-Sân-Domocos. Egerbogy. (com. Torda-Aranyos). Erdő-Szt. Gyögy (până în 8-lea). Göröcsön. Jombolia. Mănăsturul ung. Morisdorf. Paraid. Șmeleul Sivaniei. Zarand.
Marti	7. Apold (com. Târnavă mare). Cincu mare. Mediaș (târg de vite de prăsilă. Sighetul-Marmației (până în 8-lea). Tinca.
Merc.	8. Bilac. Capolna. Orlat. Pojon (până în 14-lea). Silvașul de sus (până în 9-lea). Vajdaháza,
Joi	9. Sepsi-Sân. Georgiu (până în 10-lea).
Vin.	10. Șomcuta mare. Uzon.
Sâmb	11. Detta (Timiș). Rosia (până în 12-lea).

Duminea 3-a în Post, gl. 6, sf. 11.

Dum	5 M. Conon	18 A' Alexandru
Luni	6 SS 42 Martiri	19 Iosif Log.
Marti	7 M. d. Cherson	20 Nichita
Merc.	8 P. Teofilact	21 Benedict
Joi	8 † SS 40 Mart.	22 Paulina
Vineri	10 M. Codrad	23 Eberhard
Sâmb	11 P. Sofronie	24 Gavriil

Redactor resp. ADRIAN CRISTEA

EMULZIUNE

Însemnează un amestec de ulei sau unsoare cu un lichid apătos. Laptele și zământana sunt emulziuni naturale și conțin grăsime de unt descompusă în cele mai fine picături, împărțite regulat. În forma aceasta emulziunea lui Scott este o emulziune din cea mai bună unsoare de pește medicinală din Norvegia mestecată cu hipofosfiți de var și natron.

În toate cazurile unde folosirea unsoarei de pește este necesară, merită emulziunea lui Scott să fie preferată, pentru că nu numai este gustoasă, dar' și ușor de mistuit.

Pentru veritabila EMULSIUNE a lui, SCOTT garantează semnul adaus aici; »un pescar ducând pe spate o știucă mare.«

Se capătă în toate farmaciile.

Cu provocare la această foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale servește cu sticlă de model

Dr. BUDAI EMIL 9—10

»Városi gyógyszertára«

BUDAPEST IV., Váci-utca 34/50.

o sticlă veritabilă costă 2 K. 50 fl.

A V I Z.

Dela 1 Aprila a. c. revista noastră să va expeda numai la adresa celor, cari până atunci vor trimite costul de abonament arătat în fruntea foaiei.

Rugăm deci din nou și cu înzistență pe toți st. abonenți, cărora s'a expedit și a primit numerii de până azi ai revistei noastre, să binevoiescă a trimite urgent prețul abonamentului atât de mic la adresa administrațiunii »Bunul Econom« în Orăștie. Szászváros.

Administrațiunea.

Cărbuni de fag

în ori-ce cantitate

să caută spre

cumpărare.

Oferte sunt a să

înainta la domnul

CAROL GROSS, Orăștie (Szászváros).

37 cloțani morți

a aflat dl J. S o h r din Oberaula după împrăștierea renumitei paste

„RATTENTOD“

„MOARTEA CLOȚANILOR“
(FELIX IMMISCH, Delitzsch).

Să capătă în pachete cu câte 60 fl. și cor. 1.60 la farmacia Nicolae Vlad din Orăștie.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește
contra sănătății proprii!

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
ceea ce promit.
Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JÓSEF GRAFFIUS în Orăștie.

ALTOI

de viță de vie ireproșabili
precum și capeti (surcei) și rădăcini de
viță de vie europeană și americană,
să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viță de vie
din Mediaș (Medgyes)

a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vii și presidiul comisiei de
vierit al societății agricole săsești din
Transilvania.

Mulțime de oameni sufar de limbricul lat,

pe care acest verme
li nimicește înainte
de vreme. — Dec.

CORNELIU DEMETER, FARMACIST

Szászváros (lângă biser. ref. nr. 66).

Semnele că cine are limbricul lat sunt următoarele:

O simțire rea neplăcută, zgârciuri de stomach, vomare, ardere pe piept ca și când s'ar ridica un nod spre gât. Amețială, nu are apetit de mâncare, iar un-ori foame foarte mare. Nu are chef de lucru, scuiță mult și flegmă, răgăie a acru și simte o mișcare în corp. Cercuri vinete la ochi, culoare palidă la față, slăbire în corp.

La comandă să comunicați și etatea!

3-5

O TIPOGRAFIE

foarte bogat asortată cu tot felul de mașini necesare, 11 regale mari și lit re de toate caracterele, în stare bună de lucru, ornamente, mobilier, în care e investit un capital de peste 30 mii cor, să vinde cu preț foarte redus din mână liberă. Informațiuni amănunțite să dau la administrația acestei foi.

O grădină

în mărime de 700 stângini în nemijlocită apropiere de băile din Geoagiu-Feredeu (Feredőgyógy) să vinde din mână liberă. — Loc potrivit de casă sau vilă pentru oaspeții cari cercetează aceste băi. — Eventual, să caută un întreprinzător, care ar fi aplicat să zidească pe acel loc o vilă cu 6 odăi după un plan și preliminar statorit deja cu 4400 cor. Terminul de edificare până la 15 Iunie n. a. c. Informațiuni la administrația acestei foi.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să îngrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM“
revistă ptru agricultura
industrie și comerțiu.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

Opuri —
Bilete de log. —
Broșuri —
Circulare —
Bil. de vizită —
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist. —
Placate —
Ord. de dans —
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent. —
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de cun. —
Etc. etc. etc.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual” sunt neatcabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datoritei militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunț în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honnéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI, Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 36-52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret vindecă și inviorează pe lângă garanție Deosebită atențiune e a se da împreju-rării, că acest aparat rindecă boale vechi de 20 de ani.

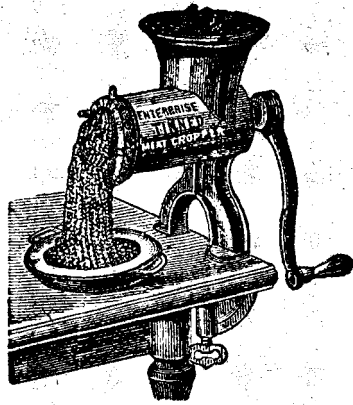

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fișturi de urechi, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftes de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, în-fluența pinsomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire inven-țiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindecă i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apręiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

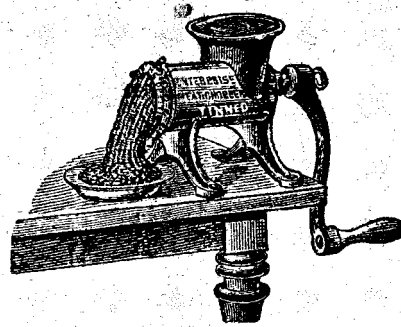
Prețul aparatului mare e 6 cor. | **Prețul aparatului mic e 4 cor.**
folosibil la morburii cari nu sunt folosibil la copii și femei de mai vechi de 15 ani. | constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vnzare pentru țeară și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42G. colțul strada Kálmán.

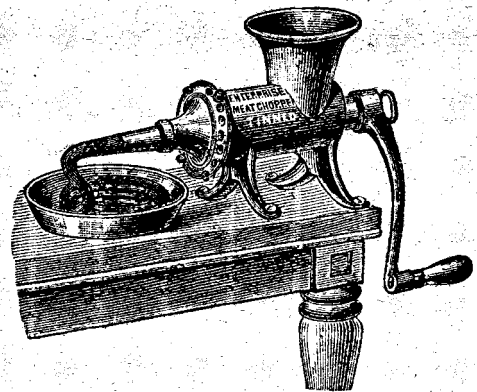
Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Forma Q, R, RR, S, U.

Forma SS, U, T.

Forma UU, T.

Mărimea: Q R RR S SS U UU T cuțitul pe răqata de învârtit taie pe minută: 1/4 1/2 1/8 1 1 1 1 1/4 1 1/4 1 3/4 kgr.
Prețul: K. 4-10, 4-90, 6-50, 7-80. 7-50, 11-20, 14-60, 25-.

Acționându-i-se o pâlnie ce costă 40 fil. se poate folosi fiecare din acestea mașini și la umplut de cârnați. Mașini de tot micuțe pentru tocat carne „COLIBRI” costau 2 cor. 50 fileri.

Carol F. Jickeli, Sibiiu (Nagyszeben)

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate să primesc la adm. revistei „BUNUL ECONOM”